

سال جاری برای بخش‌های صنعت و کشاورزی روزهای آسانی نداشت؛ دو موتور اصلی اقتصاد کشور که قرار بود پیش‌بران توسعه باشند، در بهار امسال با کاهش تولید دست‌وپنجه نرم کردند و کارنامه‌ای منفی بر جای گذاشتند. این وضعیت، نه تنها در تضاد آشکار با هدفگذاری رشد متوسط ۸ درصدی در برنامه هفتم توسعه است، بلکه نشانه‌ای هشداردهنده از آینده‌ای پرچالش برای تولید است. کارشناسان معتقدند؛ چهار راهکار اساسی می‌تواند مسیر خروج از رکود را هموار کند: حمایت ویژه از بنگاه‌های تولیدی، کاستن از سایه سنگین ناطلمینانی بر فضای اقتصاد، طراحی بودجه پر مبنای عملکرد و اصلاح حکمرانی مالی. اکنون که کشور در فصل بودجه‌ریزی به سر می‌برد، فرصت تصمیم‌سازی دوباره پیش‌روی سیاستگذاران قرار دارد. اگر این بار نیز نسخه‌ای کارآمد برای تقویت تولید پیچیده نشود، بیم آن می‌رود که صنعت و کشاورزی که ستون‌های اصلی اشتغال و معیشت مردم‌اند زیر بار مشکلات بیش از پیش خم شوند.

بهار سخت برای صنعت و کشاورزی

بر اساس آمار منتشرشده از سوی مرکز آمار، رشد اقتصادی کشور در س‌ماه اول سال جاری به منفی ۰/۱ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت در همین مدت، به منفی ۰/۴ درصد رسیده است. این در حالی است که متوسط نرخ رشد ۸درصدی در سال‌های برنامه هفتم توسعه هدف‌گذاری شده است.

طبق گزارش مرکز آمار رشد بخش صنایع و کشاورزی در این مدت منفی و رشد گروه خدمات نیز اگرچه مثبت اما اندک بوده و به ۰/۵ درصد رسیده است.

حمایت ویژه از بنگاه‌های تولیدی

محمد رسولی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان» مهم‌ترین دلیل توقف رشد اقتصادی در بهار امسال را کوچک‌شدن بخش مولد اقتصاد عنوان کرد و گفت: اگرچه با رشد مثبت بخش خدمات از شدت انقباض اقتصاد کاسته شده اما آمارها نشان می‌دهد بخش مولد اقتصاد در حالت کوچک شدن بوده و تداوم این وضعیت در فصول آینده سال، برای اقتصاد کشور هشدار دهنده است.

وی با اشاره به دلایل منفی شدن رشد اقتصادی در بخش کشاورزی افزود: یکی از مهم‌ترین دلایل این مسئله بروز اثرات تخریب‌های محیط‌زیست است که در یک دهه گذشته تشدید شد. همچنین تغییرات اقلیمی از جمله کاهش بارندگی‌ها نیز به کاهش رشد اقتصادی در بخش کشاورزی دامن زد و فشار مضاعفی بر کشاورزان تحمیل کرد.

این کارشناس اقتصادی با اشاره به رشد مثبت بخش کشاورزی در بهار سال ۱۴۰۳ و رشد منفی بخش کشاورزی در بهار امسال گفت: ضروری است تا سیاستگذار استفاده از فناوری و نوآوری در تولید محصولات کشاورزی در آینده نزدیک را جدی‌تر بگیرد و در غیر این صورت امنیت غذایی کشور با ابهام روبه‌رو می‌شود.

رسولی در بخش دیگری از اظهارات خود با مقایسه رشد اقتصادی در بخش صنعت در بهار سال گذشته و بهار امسال گفت: بخش صنعت

با توجه به آسیب‌پذیری بنگاه‌ها نیاز است برنامه ویژه حمایت از بنگاه‌های تولیدی تدوین و اجرایی شود. مولفه‌های اصلی این حمایت تأمین آب و برق نشان

غاز و تضمین دسترسی به منابع مالی می‌تواند باشد

به‌عنوان پیشرو در حرکت رشد اقتصادی کشور، برخلاف س‌ماه اول سال ۱۴۰۳ با رشد منفی ۱/۷ درصد مواجه شده است. این میزان رشد در کنار رشد منفی ۱/۸ درصدی تأمین آب و برق نشان

می‌دهد؛ صنعت کشور با محدودیت جدی مواجه شده است. وی در بخش دیگری از اظهارات خود با اشاره به کاهش

سرمایه‌گذاری بنگاه‌ها در بهار امسال گفت: طبق آمارها، تقاضای

نرخ تورم نقطه به نقطه در شهر یور سال جاری با رسیدن به ۴۵/۳ درصد، بیشترین سطح ۲۸ماه‌اخیر را ثبت کرد. در این میان، گروه خوراکی‌ها فشار قابل توجهی بر سفره خانوار وارد کرده است؛ به‌گونه‌ای که تورم نقطه‌به‌نقطه این گروه در شهر یور به ۷۵/۵ درصد رسیده و قیمت نان به‌عنوان اصلی‌ترین کالای مصرفی خانوار طی یک سال گذشته تقریباً دو برابر شده است. تحلیلگران اقتصادی، نوسانات ارزی، رشد سریع متغیرهای پولی و افزایش انتظارات تورمی تحت تأثیر ریسک‌های سیاسی را مهم‌ترین دلایل جهش تورم در نیمه نخست سال ۱۴۰۴ می‌دانند.

بستر تقنینی مهار تورم مهیاست

جعفر قادری، رئیس کمیسیون ویژه حمایت از تولید مجلس با اشاره به راهکارهای مهار تورم و کنترل نوسانات ارزی گفت: اگر اجرای مفاد قانون برنامه هفتم توسعه بادقت انجام شود، قطعاً این قانون م‌ذکور راهکار لازم برای مهار تورم و تداطمات بازار ارز طراحی شده است اما در طول یکسالی که قانون برنامه هفتم توسعه به تصویب رسیده بخشی از آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون تدوین نشده؛ بنابراین اگر می‌خواهیم همچنین برنامه‌ریزی صنعت‌برق برای تابستان ۱۴۰۵ شامل افزایش ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر تا ۱۱ هزار مگاوات و توسعه بیش از ۳ هزار مگاوات ظرفیت غیرتجدیدپذیر خبر داد.

وی ادامه داد: هم‌زمان با توسعه تولید، بیش از ۱۰ میلیون کنتور هوشمند نصب خواهد شد و احداث نیروگاه‌های در نقاط مختلف م‌وجه شد. نیروگاه‌های حرارتی ایران، سوخت اصلی‌شان گاز طبیعی و گازوئیل به‌عنوان سوخت پشتیبان است. تأمین به‌موقع این سوخت‌ها، به ویژه در فصول سرد، یکی از الزامات پایدار ی برق است. در این شرایط مدیر عامل توانیر اعلام کرد، ذخیره‌سازی سوخت مایع نیروگاه‌ها در آستانه تکمیل است.

مسطفی رحبی شهیدی در رابطه با احتمال خاموشی‌های زمستانه با توجه به ناترازی ۴۰۰ میلیون متر مکعبی گاز در زمستان گفت: نیروگاه‌های م‌سوخت اصلی‌شان گاز است و از گازوئیل به‌عنوان سوخت پشتیبان استفاده می‌کنند؛ اکنون تدابیری در نظر گرفته شده و بیش از ۷۵ درصد ظرفیت مخازن نیروگاهی سوخت مایع تکمیل است و امیدواریم در یک ماه آینده تکمیل شده و به‌صددرد برد، مدیر عامل توانیر به مهر گفت: وضعیت مخازن به گونه‌ای است که امسال نسبت به سال گذشته وضعیت بهتری داریم و بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها با همکاری وزارت نفت ادامه دارد. به گفته وی سوخت مورد نیاز نیز از نیروگاه‌ها مطابق برنامه در حال تأمین است. این مقام مسئول یادآور شد: با تکمیل و استمرار سوخت‌رسانی مشکل کمتری نسبت به

سال گذشته خواهیم داشت.

مدیر عامل توانیر در رابطه با میزان انرژی‌های تجدیدپذیر

گفت: در حال حاضر ظرفیت منصوبه تجدیدپذیرها از ۲هزار و ۳۰۰ مگاوات عبور کرده و نسبت به ابتدای دولت

هزار و ۱۰۰ مگاوات به‌ظرفیت موجود افزوده شده است. وی

ادامه داد: میزان ظرفیت تجدیدپذیرها به تأمین مالی آن

موتور رشد اقتصادی چگونه روشن می‌شود؟

۴راهکار خروج از رکود

محمد رسولی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان»: بخش مولد اقتصاد در حالت کوچک شدن بوده

اما حمایت ویژه از بنگاه‌های تولیدی و بهبود شرایط ناطلمینانی حاکم بر اقتصاد می‌تواند هدفگذاری برنامه هفتم توسعه را محقق کند

بر اقتصاد دو پیشنهادی است که کارشناسان برای هموار شدن مسیر خروج از رکود پیشنهاد می‌دهند. رسولی در این باره گفت: با توجه به آسیب‌پذیری بنگاه‌ها نیاز است، برنامه ویژه حمایت از بنگاه‌های تولیدی تدوین و اجرایی شود. به گفته او مؤلفه‌های اصلی این حمایت تأمین پایدار برق، گاز و تضمین دسترسی به منابع مالی می‌تواند باشد.

این کارشناس اقتصادی در ادامه ایجاد انتظارات مثبت نسبت به آینده اقتصاد کشور را از دیگر مؤلفه‌های ضروری برای بهبود رشد اقتصادی کشور عنوان کرد.

پراخت مبتنی بر عملکرد T محور بودجه ۱۴۰۵ می‌شود؟

با توجه به عدم تحقق اهداف برنامه هفتم در رشد اقتصادی فصل بهار ۱۴۰۴ به نظر می‌رسد رویکرد بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد به عنوان مهم‌ترین رکن اصلاح ساختاری باید در بودجه ۱۴۰۵ با سرعت بیشتری در دستور کار قرار گیرد.

در شرایطی که اقتصاد ایران با چالش‌های عمیق و مزمنی

تحقق رشد ۸درصدی اقتصاد مستلزم اصلاح ساختارهای تأمین مالی، انضباط بودجه‌ای، توسعه بازار سرمایه، جذب سرمایه‌گذاری خارجی و بهره‌گیری از ظرفیت صندوق توسعه ملی و بیمه‌هاست

روبه‌روست، ورود به فصل تدوین بودجه ۱۴۰۵ فرصتی تازه برای بازنگری در سیاست‌های مالی و اصلاح مسیر پیش‌روی کشور به شمار می‌رود.

رشد اقتصادی بهار ۱۴۰۴ نشان داد، فضای کلان اقتصاد ملی ن‌نواسته همسو با اهداف برنامه هفتم پیشرفت و حرکت کند. این ارقام رنگ خطر را برای سیاستگذاران به صدا درآورده است.

به زعم برخی کارشناسان، بودجه‌های اخیر بیش از آن‌که ابزاری برای تحریک رشد و توسعه باشند، صرفاً به مدیریت هزینه‌های جاری دولت اختصاص یافتند. پیش‌بینی‌های خوش‌بینانه از درآمدهای نفتی و مالیاتی، همراه با کسری مزمن و اتکا به منابع ناپایدار، موجب شد برنامه‌های توسعه‌ای در حد شعار باقی بماند. همچنین، نبود هماهنگی میان اهداف برنامه هفتم و تخصیص منابع، ضعف نظارت اجرایی و بی‌توجهی به سازوکارهای عملیاتی، مانع تحقق وعده‌های کلان همچون افزایش سرمایه‌گذاری و ارتقای بهره‌وری شد.

یکی از مسیرهای کلیدی برای ب‌رون رفت، اجرای اصلاحات ساختاری است که به‌طور مشخص در قانون برنامه هفتم مورد تأکید قرار گرفته است. این اصلاحات شامل ایجاد نظام یکپارچه مدیریت مالی، استقرار کامل بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد، شفاف‌سازی بدهی‌های دولت، اصلاح صندوق‌های بان‌نشستگی، کاهش فقر مطلق از طریق نظام چندلایه تأمین اجتماعی و رفع تعارض منافع ناشی از مالکیت دولت در شرکت‌های می‌شود. اجرای چنین سیاست‌هایی می‌تواند شفافیت، کارآمدی و پایداری مالی کشور را افزایش داده و نقش بودجه را از یک سند حسابداری صرف به ابزاری برای توسعه پایدار ارتقا دهد. در همین راستا، بودجه‌ریزی عملیاتی برای سال ۱۴۰۵ به عنوان یک راهکار جدی مطرح است.

اصلاح حکمرانی مالی

برمجموع تحقق رشد اقتصادی ۸درصدی که در قانون برنامه هفتم توسعه به‌عنوان یکی از اهداف کلان تعیین شده، نیازمند هماهنگی دقیق میان دستگاه‌های اجرایی، بخش خصوصی و نهادهای مالی کشور است. این هدف صرفاً با تزریق منابع یا تعیین عدد در اسناد بالادستی محقق نمی‌شود؛ بلکه مستلزم اصلاح ساختارهای تأمین مالی، انضباط بودجه‌ای، توسعه بازار سرمایه، جذب سرمایه‌گذاری خارجی و بهره‌گیری از ظرفیت صندوق توسعه ملی و بیمه‌هاست. در واقع، رشد پایدار زمانی امکان‌پذیر است که همه اجزای اقتصاد در سیر ی همسو حرکت کنند و موانع نهادی و قانونی بر طرف شود.

کشور ما نیست لذا در دنیا برای مهار آن نظریه‌ها و تجربیات موفق وجود دارد که مسئولان اقتصادی کشور می‌توانند؛ از آنها درس بگیرند. همچنین مسئولان باید متناسب با شرایط اقتصادی ایران برنامه‌ای جدی و کارشناسی برای مهار تورم طراحی کنند که متأسفانه ما این قبیل اقدامات را در عمل مشاهده نمی‌کنیم.

این نماینده مجلس با بیان اینکه متأسفانه سطح عمومی قیمت‌ها در حال افزایش است، بیان کرد: امروز بزرگ‌ترین دشمن اقتصادی مردم ما تورم است و هر مقدار افزایش حقوق صورت گیرد، به وسیله تورم بلعیده می‌شود. برای بهبود شرایط باید قدرت خرید مردم افزایش یابد و مهم‌ترین راهکار آن هم کاهش نرخ تورم است.

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات تأکید کرد: تمام تصمیمات اقتصادی دولت باید نهایتاً به کاهش تورم منجر شود و این موارد با حرف و شعار از بین نمی‌رود. حتی اجرای سیاست‌هایی همچون کالاب‌رگ نیز زمانی می‌تواند اثر گذار باشد که در نهایت تأثیر کاهش بر تورم کالای اساسی داشته باشد. بنابراین ضروری است که دولت با کار کارشناسی دقیق و علمی، برنامه‌های خود را در جهت بهبود معیشت مردم و مهار گرانی‌ها تنظیم کند.

یک تحلیلگر اقتصادی نیز با انتقاد از افزایش نرخ تورم گفت: کسری بودجه، موتور محرک تورم‌های سرسام‌آور است. این وضعیت، اقتصاد کشور را به سمت بودجه‌ای غیر عملیاتی سوق داده که ریشه اصلی مشکلات اقتصادی موجود است. احمد حاتم‌نوی، عامل اصلی تورم را کسری بودجه دانست و تأکید کرد: کسری بودجه‌های هفت‌سال‌ه اخیر، عامل اصلی تورم‌های ۴۰،۳۰ و حتی نزدیک به ۵۰ درصدی بوده است. ای کاش سیاستگذاران درک کنند، تورم ناشی از کسری بودجه، عملاً نوعی «مالیات» را ق‌رراً به نفع رفدیه‌های بودجه‌ای ناشی از ر‌وایها و آرزوهای سیاستگذار گرفته‌شود، و شاهد تغییرات مثبتی در این زمینه باشیم.

به نظر می‌رسد گام برداشتن در راستای رفع ریسک‌های سیاسی و تلاش برای افزایش درآمدهای نفتی و حفظ ثبات در بازار از مهم‌ترین اقداماتی هستند که در کوتاه‌مدت می‌تواند در دستور کار سیاستگذاران کشور قرار گیرد. در بلندمدت، بهبود وضعیت ناترازی‌های بانکی، تقویت انضباط مالی دولت و کنترل رشد نقدینگی، مهم‌ترین راهکارهایی هستند که از سوی سیاستگذاران پولی و مالی کشور باید به کار گرفته شود.

نمایندگان مجلس نسبت به افزایش نرخ تورم هشدار دادند

نقشه راه تورم‌زدایی

مردم همگی در دل کاهش نرخ تورم است در واقع همه چیز اقتصاد در آن نهفته است در همین ماده به رشد ۸درصدی هم اشاره شده است، بنابراین تیم اقتصادی دولت باید پای کار آمده و هماهنگ‌تر شود، چراکه در غیر این صورت نرخ تورم کاهش نمی‌یابد.

ضرورت استفاده از تجربیات موفق جهانی در مهار تورم

محمدمه‌دی مفت‌ح، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس هم با اشاره به ضرورت مدیریت شرایط معیشتی خانوارها گفت: مهم‌ترین موضوع این است که زندگی افراد به‌طور مناسبی تأمین شود؛ چه از طریق کالاهای یارانه‌ای و چه کالاهایی که در بازار عرضه می‌شود. در شرایط کنونی گرانی‌ها فشار سنگینی بر زندگی مردم وارد کرده است.

وی افزود: اگرچه میزان حقوق افراد در سال‌های اخیر رشدی داشته اما به دلیل افزایش سطح عمومی قیمت‌ها، این رشد هیچ تأثیری بر بهبود وضعیت معیشتی نداشته است. یکی از مسائل اصلی که دولت باید به‌طور جدی دنبال کند، کنترل سطح عمومی قیمت‌ها و به تعبیر دیگر مهار تورم است. تورم در کشور ما شاخص بالایی دارد و این یک نقطه ضعف در اقتصاد است. عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس ادامه داد: مسئولان اقتصادی کشور باید با شیوه‌های علمی و کارشناسی صحیح به سمت کنترل تورم بروند، نه با روش‌هایی مقطعی و بی‌اثر که تأثیر آن یک شبه به پایان برسد. علاوه بر آن تورم پدیدهای جهانی بوده و منحصر به

است، گفت: موضوعی مانند نرخ ارز، قیمت خودرو، بهبود تولید، معیشت و اقتصاد مردم همگی در دل کاهش نرخ تورم است.

حسینعلی حاجی دلیگانی، نایب‌رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی نیز با تأکید بر لزوم کاهش نرخ تورم به خانه ملت گفت: مهم‌ترین قانونی که در حال حاضر باید در این راستا اجرا شود، ماده ۷ قانون برنامه هفتم توسعه و پیشرفت کشور و تمرکز بر اجرای آن است. وی افزود: در ماده ۷ قانون دولت مکلف شده تا تدابیری اتخاذ کند که نرخ تورم در پایان سال پنجم برنامه به ۹/۵ درصد برسد و این کار کالاتی بوده که نیازمند اراده جدی، عزم و همکاری تمام دستگاه‌های ذی‌ربط است و بدون تمرکز و بدون جدیت به نتیجه نخواهد رسید.

حاجی دلیگانی با اشاره به بررسی‌های انجام شده درباره میزان تحقق ماده ۷ برنامه هفتم توسعه، ادامه داد: براساس این بررسی‌ها متأسفانه نه تنها میزان کاهش نرخ تورمی که مهم‌ترین هدف دولت است، تاکنون نیفتاده است؛ بلکه در این موضوع هم به اتفاق مطلوبی تاکنون به‌وجود نیامده است. قادری اظهار کرد: در ماده ۶ فصل اول قانون برنامه هفتم توسعه، موضوع اشتغال هم هدف‌گذاری شده است؛ بنابراین وقتی نرخ بیکاری کاهش پیدا کند تورم هم پایین می‌آید، در مجموع اگر بخواهیم رشد اقتصادی و کاهش تورم را رقم بزنیم باید قانون برنامه هفتم توسعه با دقت عملیاتی شود که تاکنون

در خصوص اشتغال هم اتفاق خاصی رقم نخورده است. نایب رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس اظهار کرد:

نایب رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی، با بیان اینکه کاهش نرخ تورم مستلزم هماهنگی بیشتر بین وزارت اقتصاد، بانک مرکزی و تیم اقتصادی دولت است، گفت: نرخ ارز، قیمت خودرو، بهبود تولید، معیشت و اقتصاد